

8. TÜRKÇE
SINIF

Parçada Anlam 2 (Parçada Yardımcı Düşünce, Dil ve Anlatım Özellikleri)

1. Bu oyunu oynamanın birçok şekli var. Bunlardan biri "mantar etkisi" yaratmak. Bunun için herkes iki eliyle kumaşı tutar. Sonra kumaşı olabildiğince havaya kaldırır. Aşağı indirirken hep birlikte büyük balonun altına girmeye çalışılır. Bu sırada yerinizi değiştirerek oyunu daha eğlenceli hâle getirebilirsiniz.

Bu parçada tanıtılan oyunla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Oyuncuların oyun sırasında ne yapacaklarına
B) Oyunun çeşitli şekillerde oynanabileceğine
C) Eğlenceli hâle dönüştürülebileceğine
D) Kaç kişiyle oynandığına

2. Türk halk edebiyatında şiir, anonim ve bireysel olmak üzere iki kolda toplanabilir. Anonim olanlar, başlangıçta bir kişi tarafından söylenmiş veya yazıya geçirilmiş halkın ortak duygu ve düşüncelerini aksettiren ürünlerdir. Bunlar sözlü gelenekte yaşadıkları zamana göre değişikliklere uğradıkları için tam bir sanat seviyesine ulaşmamışlardır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Halk edebiyatında şiirin iki grupta toplandığına
B) Anonim eserlerin halkın ortak ürünü olduğuna
C) Ferdi eserlerin anonim eserlere göre daha kalıcı olduğuna
D) Anonim eserlerin zamanla değişime uğradığına

3. Dildeki ilk kelimelerin ortaya çıkışı sebepsizdir. Milletler nesnelere farklı şekillerde adlandırmışlardır. Görme organına Türkçede "göz", Farsçada "çeşm", Arapçada "ayn" denmektedir. Aslında bu kelimelerle görme organı arasında hiçbir ilgi yoktur. Buna rağmen milletlerin her ferdi, oturup karar vermiş, anlaşmış gibi aynı kelimedenden aynı nesneyi anlamaktadır.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Nesnelere adlandırılışlarının bir nedeni olmadığı
B) Bir nesneye verilen adın zamanla değişime uğradığı
C) Aynı nesneyi her milletin kendine göre adlandırdığı
D) Bir milletin aynı kelimeyle aynı nesneyi anladığı

4. Öyküde temel bir olay vardır. Bu olay başlangıçtan sonuca doğru giden herhangi bir olayın anlık parçasıdır. İşte öyküler, o bir anlık parça içerisinde insanı inceler. Ancak herhangi bir şey veya bir hayvan da öykünün konusu olabilir. Kişilerin sayıca az olması ve yaşantılarının bir yönünün anlatılması öykülerin en belirgin özelliğidir. Bu sebeple öyküler yoğun ve dolgun bir nitelik taşır.

Bu parçadan öykü türüyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Herhangi bir varlık, konusu olabilir.
B) Belli bir zaman dilimi içerisinde insanı inceler.
C) Samimi ve anlaşılır bir üslup kullanmak şarttır.
D) Baştan sona bir ana olay etrafında gelişir.

5. Yine Marmara! Geminin tam burnuna oturmuşuz. Geminin burnu açık denizlere sesleniyor: "Vardaaa!" Kalbim, kalbim saatli bomba mı denir? Ha patladı, ha patlayacak! Geminin burnundayız, gidiyoruz. Sahilden, hızlı ve emin gidiyoruz. İstanbul ufalıyor. İstanbul uzaklaşıyor. Gözlerimizi sonuna kadar açmış ona bakıyoruz. O kim bilir, kimlere bakıyor?

Bu parçadan hareketle yazarın anlatım özellikleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Benzetme ve kişileştirme yaparak anlatımı güçlendirmiştir.
B) Kısa cümleler kullanmıştır.
C) Eşanlamalı sözcükler kullanmıştır.
D) Sözcük tekrarlarına yer vermiştir.

6. - 7. SORULARI AŞAĞIDAKİ PARÇAYA GÖRE CEVAPLAYINIZ.

Gezi yazısının başarılı olması yazarının iyi bir gözlemci olmasına bağlıdır. Önceden gezilecek yerler hakkında çeşitli kaynaklardan bilgi edinmek gözlemin başarısını artırır. Ancak her gezgin ilginç olanı yakalayamaz. Kimileri bir yerin yöresel yemeklerine takılıp kalırken, bazı gezi yazarları insanların ortak yanlarını ortaya çıkarır. Bölgenin doğal ve tarihsel güzellikleri yanında tartışmalara, yakınlaşmalara, dostluklara da dikkat çeker.

6. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Gözlemi yapılacak yer hakkında bilgi sahibi olmak yazarı başarıya ulaştırır.
- B) Her gezgin gözlemini yaptığı yerin farklı özelliklerini öne çıkarır.
- C) Gezi yazılarının başarıya ulaşip ulaşamaması yazarının elindedir.
- D) Gezi yazılarında anlatılanlar kadar anlatım biçimi de önemlidir.

7. Metnin dil ve anlatım özellikleri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anlatımı güçlendirmek için ikilemelerden yararlanılmıştır.
- B) Şart anlamı taşıyan cümle bulunmaktadır.
- C) Öneri niteliği taşıyan cümleler vardır.
- D) Anlatılmak istenenler karşılaştırma yapılarak aktarılmıştır.

8. İki tilki dost olup gece gündüz birlikte gezmeye başlar. Bir gün avcılar bunların peşine tazılarını salıverirler. Can derdine düşen tilkiler birbirlerinden ayrılırlar. Biri, ciğer yakıcı bir sesle bir daha nerede buluşabileceklerini sorar; diğeri ise ayrılık yarası ve dert ateşiyle belki bir kürkçü dükkânında buluşabileceklerini söyler.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Pekiştirilmiş sözcükler kullanılmıştır.
- B) Nitelik bildiren sözcükler vardır.
- C) İkilemeye yer verilmiştir.
- D) İnsanlara ait özellikler hayvanlara aktarılmıştır.

9. Eline geçen her şeyi amaçsızca okuyan bir okur, hem zamanını gereksiz yere harcar hem de dağınık bir bilgi yığınınına döner. Walter Winkelman, bir denemesinde eline geçen her şeyi büyük bir açıklıkla okuyan okuyucuları "ayaklı sözlük"e benzetir. Bu kişilerin edindikleri bilgiler ilk bakışta "göz kamaştırıcı" görünse bile yüzeysel olduğu için gazete ve dergi bulmacalarını çözmekten başka bir işe yaramaz.

Bu parçada yazarın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Düşüncesini tanık gösterme yoluyla desteklemiştir.
- B) Anlatımı güçlü kılmak için deyim kullanmıştır.
- C) Düşüncelerini sorular yoluyla anlatmıştır.
- D) Yargıları gerekçeleriyle vermiştir.

Adı : .....

Soyadı : .....

Sınıf : .....

No : .....

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D

Doğru : .....

Yanlış : .....

Boş : .....

Puan : .....